

Aan de Participatieraad

uw brief van:
21 oktober 2019

ons kenmerk:

bijlage(n):

datum:
29 oktober 2019

Onderwerp: Advies beleidsplan voorschoolse voorzieningen en VVE

Geachte leden van de Participatieraad,

Inleiding

Op 23 september 2019 hebben wij u gevraagd advies uit te brengen over het beleidsplan Voorschoolse Voorzieningen en Voor- en Vroegschoolse Educatie 2020-2023 'Jong geleerd wordt vroeg gedaan!'. Op 21 oktober 2019 hebben wij uw advies ontvangen. We zijn verheugd over het feit dat u zich kunt vinden in het beleidsplan en het uitgangspunt van kansengelijkheid voor alle kinderen in onze gemeente waar het beleid rondom voorschoolse voorzieningen en VVE onderdeel van uitmaakt.

Aanbod van vier dagdelen van vier uur

In uw advies vraagt u om een onderbouwing van het aanbod voorschoolse voorzieningen en VVE in dagdelen van vier uur in relatie tot de belastbaarheid van jonge kinderen. Om uw vraag te beantwoorden schetsen wij eerst onze wettelijke taak. Vervolgens maken wij inzichtelijk hoe we de afweging voor de invulling van deze taakstelling hebben uitgewerkt. Tenslotte informeren we u over een tweetal pilots die in 2019 worden uitgevoerd om de effecten van 16 uur VVE te monitoren

Wettelijke taakstelling

Per 1 augustus 2020 verlangt het Rijk van gemeenten dat zij voorzien in een uitgebreider VVE-aanbod voor doelgroepkinderen. Vanaf deze datum moet door gemeenten worden voorzien in een aanbod VVE van 960 uur voor kinderen in de leeftijd van 2.5 tot 4 jaar oud. Met aftrek van vakanties betekent dit concreet een aanbod van 16 uur per week gedurende anderhalf jaar, ten opzichte van de huidige eis van 10 uur VVE per week. Het Rijk kiest voor het uitbreiden van het aanbod omdat uit onderzoek aanwijzingen komen die er op wijzen dat een hogere intensiteit van het VVE-aanbod samenhangt met betere kinduitkomsten¹. Het Rijk gaat er hierbij van uit dat een dagdeel voorschoolse educatie maximaal zes uur beslaat, een langer dagdeel wordt als niet effectief beschouwd.

Invulling taakstelling voor de gemeente Heerenveen

Voor het implementeren van de eis vanuit het Rijk zijn verschillende scenario's denkbaar. Samen met de werkgroepen rondom VVE, bestaande uit onze pedagogische basisvoorzieningen en vertegenwoordigd door onder andere een jeugdarts, een pedagoog en een VVE-expert, is besproken welk scenario het best passend is voor de gemeente Heerenveen. Besloten is om zoveel mogelijk aan te sluiten bij de huidige situatie, waarin VVE wordt aangeboden in vier dagdelen van drie uur en daarom te kiezen voor een nieuwe situatie van vier dagdelen van vier uur. Hier is voor gekozen omdat de verwachting bestaat dat het aanbieden van een extra, vijfde, dagdeel voor veel ouders niet wenselijk is en zal leiden tot verminderde deelname aan het VVE-aanbod wat de kansengelijkheid van doelgroepkinderen niet ten goede komt. Een ander scenario waarin

¹ Melhuish, E., Ereky-Stevens, K., Petrogiannis, K., Ariescu, A., Penderi, E., Rentzou, K., Tawel, A., Broekhuizen, M., Slot, P., & Leseman, P. (2015). A review of the research on the effects of early childhood education and care (ECEC) on development. Oxford/Utrecht: Project CARE.

VVE wordt aangeboden in minder, maar langere dagdelen zou leiden tot dagdelen van minimaal 5,5 uur. De verwachting van de betrokken pedagogische basisvoorzieningen is dat een dagdeel van vier uur haalbaar is voor kinderen in de voorschoolse fase. Een kwalitatief hoogwaardig VVE aanbod, zoals geboden door aanbieders in onze gemeente, speelt in op de ontwikkelbehoefte en belastbaarheid van individuele kinderen. Daarnaast is er voor ouders geen sprake van een afnameverplichting en kan er altijd maatwerk worden geboden aan kinderen waarvoor een dagdeel van vier uur niet haalbaar is. Afhankelijk van de tijden die aanbieders gaan hanteren, hierin worden aanbieders vrij gelaten om zoveel mogelijk aan te kunnen sluiten bij de lokale werkelijkheid van bijvoorbeeld schooltijden, kunnen zij er voor kiezen om de lunch te betrekken bij het VVE-aanbod.

Uitkomsten pilots positief

In 2019 worden er op twee locaties in de gemeente Heerenveen pilots uitgevoerd om de effecten van 16 uur VVE te monitoren. De eerste uitkomsten van deze pilots zijn besproken met de betrokken aanbieder en zijn positief. Het verlengen van de dagdelen heeft niet geleid tot vraaguitval onder ouders. Ook hebben de aanbieder geen signalen bereikt over overbelasting van de kinderen.

Spelend Leren centraal

In uw advies geeft u aan dat er aandacht zou moeten zijn voor een positieve leerervaring. In de visie op het jonge kind die is opgesteld met onze pedagogische basisvoorzieningen spreken de betrokken partijen deze ambitie en werkwijze ook uit. Zij geven aan: *'Daarbinnen [voorschoolse voorzieningen red.] staat het Spelend Leren centraal, het is voor jonge kinderen een natuurlijke manier om de wereld te verkennen en ontdekken. De pedagogisch medewerker en onderbouwleerkracht zorgen in doorgaande lijn voor een rijke spel- en leeromgeving met betekenisvolle thema's en materialen en uitdagende activiteiten waarbij de kinderen actief betrokken worden en bezig zijn'*. In de voorschoolse fase wordt de focus niet gelegd op leervakken, maar op spelend leren aansluitend op de leeftijd en ontwikkelbehoefte van het jonge kind in de voorschoolse fase.

Spelenderwijs worden er niet alleen activiteiten uitgevoerd gericht op reken- en taalvaardigheden maar ook op het gebied van sociaalemotionele en motorische ontwikkeling. Alle voorschoolse aanbieders zetten in op de bredere ontwikkeling van kinderen en leggen hierbij accenten passend bij hun pedagogische visie. Er zijn aanbieders die zich bijvoorbeeld duidelijk richten op natuur- of cultuuractiviteiten.

Monitoring effecten

De komende periode worden de effecten van het uitgebreidere VVE-aanbod op lange(re) termijn op twee manieren gemonitord:

- door de monitoring waarover afspraken zijn gemaakt in de resultaatafspraken VVE, waarbij wordt gekeken naar het aantal doelgroepkinderen dat met een kleuterverlenging doorstroomt naar groep 3 en de resultaten van doelgroepkinderen op de onderdelen lezen en rekenen in groep 3;
- door deelname aan een landelijk onderzoek uitgevoerd door de Universiteit Utrecht en Sardes waarbij de ontwikkeling die doelgroepkinderen doormaken in beeld wordt gebracht door middel van gesprekken met ouders en observaties van kinderen.

Vervolgproces

Op 25 november 2019 behandelt de gemeenteraad het beleidsplan.

Bel gerust als u vragen heeft

Heeft u vragen over deze brief? Neem dan contact op met Deanne van Iddekinge door te bellen naar 0513 – 617759 of stuur een e-mail naar d.vaniddekinge@heerenveen.nl

Met vriendelijke groet,

burgemeester en wethouders van Heerenveen.
De gemeentesecretaris, De burgemeester,

Jeroen van Leeuwestijn

Tjeerd van der Zwan